

ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)
13 maart 1986 *

In zaak 54/85,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het tribunal de police te Dijon, in de aldaar dienende strafzaak tegen

X. Mirepoix,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 30 EEG-Verdrag ten einde te kunnen beoordelen of een nationale wettelijke regeling, houdende verbod om een bestrijdingsmiddel te gebruiken, verenigbaar is met het gemeenschapsrecht,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: U. Everling, kamerpresident, Y. Galmot en C. Kakouris, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini

griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

gelet op de opmerkingen ingediend door:

- de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door J. C. Séché als gemachtigde,
- de regering van de Franse Republiek, vertegenwoordigd door G. Guillaume, als gemachtigde,
- de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, vertegenwoordigd door M. Seidel en E. Röder als gemachtigden,

* Procestaal: Frans.

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 4 februari 1986,

het navolgende

ARREST

(omissis)

In rechte

- 1 Bij vonnis van 4 februari 1985, ingekomen ten Hove op 25 februari 1985, heeft het tribunal de police te Dijon krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag, betreffende het vrije verkeer van goederen binnen de Gemeenschap.
- 2 Deze vraag ist opgeworpen in een strafgeding tegen X. Mirepoix, die ervan wordt verdacht voor verkoop op de Franse binnenlandse markt uien uit Nederland te hebben ingevoerd, die waren behandeld met een stof, maleïne-hydrazide genaamd, waarvan het gebruik in Frankrijk niet is toegestaan.
- 3 Blijkens het dossier is deze stof een synthetisch chemisch produkt, dat behoort tot de groep van de groeiregulerende bestrijdingsmiddelen. Wanneer het op de bladeren van een plant wordt toegepast, wordt de maleïne-hydrazide door het weefsel opgenomen en blijven de residuen ervan daarin lang genoeg aanwezig om de kieming voor betrekkelijk lange tijd te beletten. Vaststaat dat op die wijze behandelde, vers op de markt gebrachte uien, in de normale periode dat zij op de markt zijn, onmogelijk geheel vrij van residuen van deze stof kunnen zijn.
- 4 Ingevolge artikel 6 van het besluit van 20 juli 1956 betreffende de handel in groente en fruit (JORF van 9.8.1956, blz. 7627), junctis de artikelen R 5149 en R 5158 van het Wetboek van volksgezondheid en het ministerieel besluit van 31 juli 1968, is het gebruik van maleïne-hydrazide op alle verbouwde of geoogste

gewassen verboden, tenzij het gebruik bij besluit van de minister van Landbouw uitdrukkelijk is toegestaan.

- 5 Voor de nationale rechter betwistte verdachte met een beroep op het gemeenschapsrecht de geldigheid van deze regeling, op grond waarvan hij wordt vervolgd. Van mening dat zijn beslissing afhangt van de vraag of deze regeling verenigbaar is met de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag, heeft het tribunal de police te Dijon de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende vraag gesteld:

„Is artikel 6 van het besluit van 20 juli 1956, dat de verkoop verbiedt van groente en fruit die voor of na de oogst een niet-toegestane anti-parasitaire of chemische behandeling hebben ondergaan, en dat tot gevolg heeft dat de invoer in Frankrijk wordt verboden van uien uit, onder meer, Nederland, die zijn behandeld met stoffen die de bewaring van deze uien vergemakkelijken, zoals maleïne-hydrazide waarvan het gebruik als kiemremstof naar het schijnt in de andere Lid-Staten van de EEG is toegestaan, een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag ?”

- 6 Er zij allereerst op gewezen dat het Hof zich in het kader van artikel 177 EEG-Verdrag niet kan uitspreken over de verenigbaarheid van nationale voorschriften met het gemeenschapsrecht. Het kan de nationale rechter enkel gegevens verschaffen die kunnen dienen voor de uitlegging van het gemeenschapsrecht. Zo gezien moet worden geoordeeld, dat de nationale rechter in wezen wenst te vernemen of, wat de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag betreft, een wettelijke regeling van een Lid-Staat die het in de handel brengen van groente en fruit verbiedt die een niet-toegestane anti-parasitaire of chemische behandeling met maleïne-hydrazide hebben ondergaan, en die tot gevolg heeft dat de invoer wordt verboden van producten uit een andere Lid-Staat, die een dergelijke behandeling hebben ondergaan, kan worden gerechtvaardigd als maatregel die noodzakelijk is voor de bescherming van de volksgezondheid.
- 7 Volgens Mirepoix, verdachte in het hoofdgeding, is de betrokken nationale regeling in strijd met artikel 30 EEG-Verdrag en gelden ter zake niet de in artikel 36 bedoelde afwijkingen. Er zou immers geen echte onzekerheid meer bestaan over de schadelijkheid van het betrokken produkt, de Franse regeling zou zich niet strikt beperken tot hetgeen noodzakelijk is voor de bescherming van de gezond-

heid en het daarin neergelegde verbod zou geen evenwicht tot stand brengen tussen de nagestreefde bescherming van de gezondheid en de noodzaak om goede technieken in te voeren voor de produktie en het verhandelbaar maken van landbouwprodukten.

- 8 De Franse regering betoogt dat waar de gemeenschapsregeling geen enkele bepaling inzake het gebruik van maleïne-hydrazide bevat, de Lid-Staten bevoegd blijven regels te stellen betreffende de aanwezigheid van residuen van dit bestrijdingsmiddel in voedingsmiddelen. Het in de betrokken regeling vervatte verbod zou worden gerechtvaardigd doordat na de behandeling met maleïne-hydrazide in de uien onvermijdelijk giftige residuen achterblijven. De door de nationale rechter gestelde prejudiciële vraag zou tot een gelijksoortige beslissing moeten leiden als in het arrest van het Hof van 19 september 1984 (zaak 94/83, Albert Heijn, Jurispr. 1984, blz. 3263).
- 9 Volgens de regering van de Bondsrepubliek Duitsland is de betrokken maatregel een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbepanking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag, doch is hij duidelijk gerechtvaardigd uit hoofde van bescherming van de gezondheid en het leven van personen in de zin van artikel 36 EEG-Verdrag. Men zou immers enerzijds rekening moeten houden met de omstandigheid dat de wetenschap omtrent de gevolgen van deze bestrijdingsmiddelen in onzekerheid verkeert, en anderzijds met de eetgewoonten van de consumenten, met de klimatologische omstandigheden en met andere toepassingen van maleïne-hydrazide, die van Lid-Staat tot Lid-Staat verschillen. Aangezien de totale hoeveelheid van dit bestrijdingsmiddel en van stoffen met gelijksoortige werkingen, die door de consument wordt opgenomen, beslissend is, zouden de Lid-Staten zelfs gerechtigd zijn het gebruik ervan verschillend te regelen, wanneer zij het eens zijn over de maximaal toelaatbare dosis.
- 10 De Commissie heeft ook gewezen op de overeenkomst tussen deze zaak en die welke aanleiding heeft gegeven tot vorengenoemd arrest-Heijn; zij merkt evenwel op dat terwijl in laatstgenoemde zaak de nationale regeling een maximaal toelaatbare hoeveelheid bestrijdingsmiddel vaststelde, de onderhavige nationale regeling iedere behandeling van uien met maleïne-hydrazide verbiedt. Volgens de Commissie staan de artikelen 30 en 36 eraan in de weg, dat een Lid-Staat de invoer van groente en fruit uit een andere Lid-Staat verbiedt, op de enkele grond dat zij in laatstgenoemde Lid-Staat een behandeling hebben ondergaan die volgens de wette-

lijke regeling van die eerste Lid-Staat niet geoorloofd is. Dit zou alleen anders kunnen zijn, indien deze behandeling groter risico's zou opleveren dan vergelijkbare behandelingen die deze Lid-Staat op zijn grondgebied toestaat in het kader van zijn beleid inzake residuen van bestrijdingsmiddelen in voedingsmiddelen. De autoriteiten van de invoerende Lid-Staat zouden verplicht zijn, op eigen initiatief de nodige inlichtingen in te winnen, zulks door aan de importeur te verzoeken de gegevens mede te delen waarover hij beschikt, door contact op te nemen met de overheid van de Lid-Staat die de behandeling heeft toegestaan en door rekening te houden met de beschikbare wetenschappelijke informatie. Voor zover een nationale regeling, zoals in casu, een dergelijk onderzoek niet zou toestaan, zou zij in strijd zijn met de artikelen 30 en 36 EEG-Verdrag.

- 11 Vooraf moet worden vastgesteld, dat het gebruik van het bestrijdingsmiddel waarom het in casu gaat, niet is geregeld in richtlijn nr. 76/895 van de Raad van 23 november 1976 betreffende de vaststelling van de maximale hoeveelheden residuen van bestrijdingsmiddelen in en op groenten en fruit (PB 1976, L 340, blz. 26), noch in richtlijn nr. 79/117 van de Raad van 21 december 1978 houdende verbod van het op de markt brengen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen bevattende bepaalde actieve stoffen (PB 1979, L 33, blz. 36).
- 12 Het door een Lid-Staat uitgevaardigde verbod van ieder gebruik van maleïnehydrazide op alle gewassen die worden verbouwd of zijn geoogst, en het daaruit voortvloeiende verbod van invoer van alle met een dergelijke stof behandelde producten, kan de invoer uit andere Lid-Staten, waar de behandeling met deze stof geheel of gedeeltelijk is toegestaan, ongunstig beïnvloeden. Een dergelijke regeling is derhalve een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking.
- 13 Gelijk het Hof heeft overwogen in zijn genoemd arrest van 19 september 1984 (Heijn) kunnen bestrijdingsmiddelen aanzienlijke risico's voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu opleveren; op gemeenschapsniveau wordt dit trouwens erkend, inzonderheid in de vijfde overweging van vorengenoemde richtlijn nr. 76/895/EEG van de Raad, volgens welke „bestrijdingsmiddelen... niet alleen een nuttig effect wat betreft de plantaardige productie hebben, maar ook in de regel giftige stoffen of preparaten met gevaarlijke uitwerking zijn”. Waar harmonisatie op dit gebied ontbreekt, zijn de Lid-Staten derhalve op grond van artikel 36

bevoegd om te beslissen in welke mate zij de gezondheid en het leven van de mens willen beschermen, met dien verstande evenwel dat daarbij rekening moet worden gehouden met de door het Verdrag en met name door de laatste volzin van artikel 36 gestelde eisen inzake het vrije verkeer van goederen.

- 14 Zoals het Hof in genoemd arrest-Heijn heeft overwogen, moeten de Lid-Staten bij het vaststellen van dergelijke maatregelen rekening houden met het feit dat bestrijdingsmiddelen stoffen zijn die noodzakelijk zijn voor de landbouw, doch tegelijkertijd schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. Aangezien niet valt te voorzien en te controleren, welke hoeveelheden de consument in het bijzonder in de vorm van residuen op eet- of drinkwaren opneemt, zijn strikte maatregelen nodig om de risico's voor de consument te beperken.
- 15 Voor zover bepaalde bestrijdingsmiddelen buiten de desbetreffende gemeenschapsregeling vallen, kunnen de Lid-Staten voor de aanwezigheid van residuen van deze bestrijdingsmiddelen regelen stellen die per land kunnen variëren, afhankelijk van het klimaat, het gebruikelijke voedselpakket en de gezondheidstoestand van de bevolking.
- 16 Nochtans zijn de autoriteiten van de Lid-Staat van invoer gehouden de vastgestelde maximale hoeveelheid te herzien, indien hun blijkt dat de redenen op grond waarvan zij is vastgesteld, zijn gewijzigd, bij voorbeeld naar aanleiding van de ontdekking van een nieuw gebruik van een bepaald bestrijdingsmiddel of doordat, ten gevolge van wetenschappelijk onderzoek, nieuwe gegevens ter beschikking zijn gekomen.
- 17 Bovendien moeten zij in de mogelijkheid voorzien, dat volgens een procedure die gemakkelijk toegankelijk is voor de deelnemers aan het economisch verkeer ontheffingen van de vastgestelde regeling kunnen worden verleend, wanneer blijkt dat een bepaald gebruik van het betrokken bestrijdingsmiddel geen gevaar meer oplevert voor de volksgezondheid.
- 18 Mitsdien moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht inzake met bestrijdingsmiddelen behandelde voedingsmiddelen, de artikelen 30 en 36 van het Verdrag noch enige andere bepaling van het gemeenschapsrecht zich ertegen verzetten, dat een Lid-Staat op uit een andere

Lid-Staat ingevoerde groente en fruit zijn nationale regeling toepast die het in de handel brengen van die produkten verbiedt wanneer zij met maleïne-hydraside zijn behandeld.

Kosten

- 19 De kosten, door de regering van de Bondsrepubliek Duitsland en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

uitspraak doende op de door het tribunal de police te Dijon bij vonnis van 4 februari 1985 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht inzake met bestrijdingsmiddelen behandelde voedingsmiddelen, verzetten de artikelen 30 en 36 van het Verdrag noch enige andere bepaling van het gemeenschapsrecht zich ertegen, dat een Lid-Staat op uit een andere Lid-Staat ingevoerde groente en fruit zijn nationale regeling toepast die het in de handel brengen van die produkten verbiedt wanneer zij met maleïne-hydraside zijn behandeld.

Everling

Galmot

Kakouris

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 13 maart 1986.

De griffier

P. Heim

De president van de Derde kamer

U. Everling